

Saša Podgoršek
Univerza v Ljubljani, Slovenija

Peter Paschke
Univerza v Benetkah, Italija

Razvijanje zmožnosti branja strokovnih besedil pri študentih humanističnih predmetov

Študenti filozofije in drugih humanističnih predmetov se učijo nemščino kot tuji jezik stroke, pri čemer je v ospredju razvoj zmožnosti branja strokovnih besedil. Pouk je zasnovan glede na ciljno skupino, izbrane teme in besedilne vrste so značilne za specifično stroko, kar omogoča hiter napredek pri usvajanju tujega jezika stroke.

V prispevku sta predstavljena dva primera iz prakse visokošolskega poučevanja nemščine kot tujega jezika stroke v Sloveniji in Italiji. Gre za predmet *Nemščina za filozofe* (Univerza v Ljubljani) in *Nemščina za humaniste* (Univerza v Padovi in Univerza v Benetkah). Zasnova predmetov se sicer razlikuje, vendar pa je pri obeh v ospredju razvijanje bralne zmožnosti. Nemščina za filozofe je letni izbirni predmet, ki obsega 60 ur in je namenjen študentom filozofije. Skupine študentov so z vidika materinščine (t.j. slovenščina) homogene, z vidika predznanja pa dokaj heterogene (razpon od začetnikov do ravni B1/B2). Pouk poteka v nemščini, slovenščina se uporablja v manjši meri, predvsem pri prevodu strokovnih terminov in deloma pri razlagi slovnice. Gradivo pripravlja lektorica. *Nemščina za humaniste* obsega 40 do 50 ur in je namenjena študentom filozofije ter drugih humanističnih ved. Skupine so homogene z vidika materinščine (t.j. italijanščina) in predznanja jezika (začetniki), pouk poteka v italijanščini. Pri pouku se uporablja posebej za to ciljno skupino zasnovan učbenik.

Avtorja v prispevku na podlagi izbranih (odlomkov) avtentičnih besedil s področja filozofije in umetnostne zgodovine osvetlita predvsem naslednje vidike: bralne naloge in bralne strategije, receptivno slovnico, učenje besedišča (strokovno besedišče vs. splošni jezik znanosti, vaje in rabo konkordančnih programov). Branje je interaktiven proces (Carrell et al. 1988), pri katerem igra vsebinsko znanje oz. poznavanje stroke (Davis/Huang/Yi 2017) pomembno vlogo, ki lahko do določene mere prevzame kompenzacijsko funkcijo, v primeru nejasnosti na nižjih ravneh razumevanja. Inferiranje kot bralna strategija je sicer lahko tvegano, vendar pa igra pomembno vlogo pri razumevanju besedil, ki jih učitelji izbere v skladu s potrebami ciljne skupine. Pri procesu branja gre pogosto za prepoznavanje znanih vsebin in ne toliko za bralno razumevanje novih, neznanih tem.

Z institucionalnega vidika omogočajo predmeti, osredotočeni na razvijanje bralne zmožnosti, hitro pridobivanje ustreznega znanja kljub omejenemu številu ur pouka, kar prispeva k pozitivni motivaciji študentov. Z vidika jezikovne politike takšno učenje prispeva k vsesplošno postulirani (receptivni) večjezičnosti.